

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/243/2021
Identifikačné číslo spisu:	1117219259
Dátum vydania rozhodnutia:	23.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1117219259.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: BL PLUS, s.r.o., Prenčov č. 177, IČO: 50 798 243, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47234466, proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o., Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 4 306,19 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17Csp/49/2017 o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6CoCsp/31/2020-159 zo dňa 21. októbra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6CoCsp/31/2020-159 zo dňa 21. októbra 2020 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom pod č. k. 17Csp/49/2017-120 zo dňa 10. decembra 2019 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 306,19 Eur s 8,75 % úrokom z omeškania od 20.7.2017 až do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi zároveň priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že právna predchodkyňa žalobcu E. F. a žalovaný uzatvorili dňa 9. 10. 2009 zmluvu o úvere č. 603700118 v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, na základe ktorej sa veriteľ - žalovaný zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 800,- eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 772,- eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 1.572,- eur v 12 splátkach po 131,- eur mesačne počnúc dňom 9. 11. 2009. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že žalobca je v zmluve označený menom, priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu a adresou trvalého pobytu. Dlžník v zmluve prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Právna predchodkyňa žalobcu ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzavreli dňa 23. 9. 2009 zmluvu o úvere č. 603700093 v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák., na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 200,- eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 196,- eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 396,- eur v 12 splátkach po 33,- eur mesačne počnúc dňom 20. 10. 2009. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že právna predchodkyňa žalobcu je v zmluve označená menom, priezviskom, rodným číslom, číslom

občianskeho preukazu a adresou trvalého pobytu. Dlžník v zmluve prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Právna predchodkyňa žalobcu uhradila na zmluvu č. 603700118 sumu 4.910,19 eur, ktorá bola splatená dňa 6. 9. 2011 a na zmluvu č. 60603700093 sumu 396 eur splatenú dňa 7. 10. 2009. Zmluvou o postúpení pohľadávky z 13. 5. 2019 E. F. postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Právna predchodkyňa žalobcu v žalobe tvrdila, že pre absenciu podstatných obligatórnych náležitostí v úverovej zmluve a to ročnej percentuálnej miere nákladov, úrokovej sadzby a termínu konečnej splatnosti úveru, mal žalovaný nárok len na vrátenie ním poskytnutej istiny a nemal nárok na úroky a poplatky v zmluve označené ako odplata. Právna predchodkyňa žalobcu uvedením do omylu zo strany žalovaného uhradila na jeho účet na základe zmluvy o úvere č. 603700118 sumu vo výške 4.910,19 eur, t. j. o 4.110,19 eur viac, než mal žalovaný nárok. V rozsahu sumy 4.110,19 eur tak došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Na základe zmluvy o úvere č. 603700093 právna predchodkyňa žalobcu uhradila žalovanému sumu vo výške 396,-eur, tzn. o 196,- eur viac, než mal žalovaný nárok. V rozsahu sumy 196,- eur tak došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Celkové bezdôvodné obohatenie z oboch predmetných zmlúv o úvere predstavuje sumu vo výške 4.306,19 eur.

3. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je dôvodná. Súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že predmetné zmluvy sú zmluvami spotrebiteľskými. S námietkou premĺčania uplatnenou žalovaným sa súd prvej inštancie vysporiadal nasledovne: „Podľa názoru súdu v danom prípade ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platný a účinný od 1. 10. 2001 už od jeho prvej účinnosti obsahoval povinnosť uvádzať v zmluvách ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Predmetné zmluvy boli uzatvorené dňa 23. 9. 2009 a dňa 9. 10. 2009, tzn. po ôsmich rokoch podnikania v oblasti poskytovania úverov, kedy po celý čas platila zákonná, nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úveroch v prípade absencie RPMN. To znamená, že dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti žalovaného uvádzať v spotrebiteľských zmluvách ročnú percentuálnu mieru nákladov je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie žalovaného zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Žalovaný v rámci povoleného predmetu činnosti poskytuje úvery z vlastných zdrojov. S prihliadnutím na túto činnosť je žalovaný povinný pri vykonávaní uvedenej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. Keďže žalovaný neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o úvere, mal a mohol vedieť, že prijímaním prísľušenstva poskytnutého úveru sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatí a pre prípad, že tak urobí, bol s tým uzročený. Súd preto konanie žalovaného vyhodnotil ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu s úmyslom získať majetkový prospech. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/9/2012, v zmysle ktorého rešpektovanie princípu "ignorantia iuris non excusat" v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Žalovaný takéto zmluvy uzatváral opakovane v početných prípadoch, a aj na základe toho možno konštatovať úmyselné obohatenie na jeho strane. Podľa názoru súdu objektívna premĺčacia doba je v danom prípade 10-ročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného sa považuje za úmyselné. Žalovaný použil nekalú obchodnú prax a neumožnil prostredníctvom RPMN porovnať právnej predchodkyne žalobcu výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom a použil neprijateľné podmienky. Objektívna premĺčacia doba začína plynúť odo dňa kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. V predmetnom prípade táto desaťročná premĺčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako v roku 2009. Je teda zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím objektívnej premĺčacej doby (žaloba doručená súdu dňa 24. 7. 2017). Súd preto neuznal obranu žalovaného, že nárok je premĺčaný, keďže ku dňu podania žaloby objektívna 10-ročná lehota neuplynula. Žalovaný pri vznesení námietky premĺčania uplatneného nároku nepreukázal, kedy sa právna predchodkyňa žalobcu dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Súd mal preukázané, že právna predchodkyňa žalobcu sa o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného dozvedela v lete 2017, kedy sa jej podarilo zabezpečiť kópie predmetných úverových zmlúv, ako aj prehľady o vykonaných úhradách na účet žalovaného. Dňa 10. 7. 2017 počas plynutia objektívnej premĺčacej doby právna predchodkyňa žalobcu udelila svojmu právnomu zástupcovi plnú moc na zastupovanie v predmetnom konaní, ktorý dňa 24. 7. 2017 doručil súdu žalobu. Žalovaný v tomto smere

neuniesol dôkazné bremeno ku začiatku začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby na strane právnej predchodkyne žalobcu.“

4. Súd prvej inštancie po tom, ako námietku premlčania vyhodnotil ako neopodstatnenú, k samotnému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaný sa prijatím sumy v celkovej výške 4.306,19 eur (196,-Eur + 4.110,19 eur) bezdôvodne obohatil, v dôsledku čoho vznikla žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Predmetné zmluvy neobsahovali údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov. Súd preto úver vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov podľa ust. § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zmluva o úvere neobsahovala náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/, k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho žalovanému nevznikol nárok na zaplatenie ním zaplatenej istiny vo výške 4.306,19 eur, ktorej vydania sa žalobca titulom bezdôvodného obohatenia voči žalovanému domáha. V zmluvách sa uvádza len výška poskytnutého úveru a poplatku, ktorý je povinný žalobca popri úvere žalovanému zaplatiť v mesačných splátkach, pričom výška poplatku predstavuje 96 % (zmluva č. 603700118) resp. 98 % (zmluva č. 603700093) z poskytnutého úveru v jednotlivých prípadoch.“ S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.306,19 eur z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania súd prvej inštancie odôvodnil nasledovne: Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie ročného úroku z omeškania vo výške 8,75 % zo žadovanej sumy odo dňa 20. 7. 2017. Právna predchodkyňa žalobcu písomne vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia listom zo dňa 17. 7. 2017, a to najneskôr do 19. 7. 2017. Žalovaný právnej predchodkyňi žalobcu predmetné plnenie v lehote splatnosti nevydal, v dôsledku čoho sa dostal do omeškania, súd mu preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky omeškania. Žalobca si úroky z omeškania uplatnil od 20. 7. 2017, t. j. deň nasledujúci po uplynutí lehoty na vrátenie plnenia uvedeného vo výzve žalobcu zo dňa 17. 7. 2017. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 4.306,19 eur od 20. 7. 2017 do zaplatenia.“

5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom pod č. k. 6CoCsp/31/2020-159 zo dňa 21. októbra 2020 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

7. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba zmeniť. Odvolací súd sa v prvom rade zameral na posúdenie otázky premlčania predmetného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ak by predmetné úverové zmluvy nemali spotrebiteľský charakter, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia by sa premlčoval v zmysle § 387 a nasl. Obch. zák. V tejto súvislosti uviedol, že to, že Obchodný zákonník výslovne neupravuje počiatok behu premlčacej doby a jej dĺžku pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia, ešte neznamená nutnosť aplikácie právnej úpravy premlčania podľa Občianskeho zákonníka, ale iba to, že aj tieto otázky treba riešiť podľa všeobecných ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní. Obchodný zákonník je v pomere k Občianskemu zákonníku zvláštnym právnym predpisom, čo platí aj pre všeobecné ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní podľa § 387 až 401 Obch. zák. v pomere k § 107 Obč. zák. Z toho možno vyvodiť, že pri riešení otázky určenia právneho režimu premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v obchodných vzťahoch sa použije právna úprava premlčania obsiahnutá v Obchodnom zákonníku. Ak totiž Obchodný zákonník obsahuje kogentnú a ucelenú úpravu premlčania, je v obchodných záväzkových vzťahoch vylúčené použitie ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní.

8. Poukázal na to, že ak teda predmetné úverové zmluvy nemajú spotrebiteľský charakter, premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa riadi Obchodným zákonníkom. V zmysle § 391 ods. 1

Obch. zák. premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku začala plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde. Úverová zmluva z 9. 10. 2009 bola v celom rozsahu uhradená dňa 6. 9. 2011 a úverová zmluva z 23. 9. 2009 dňa 7. 10. 2009. 4 - ročná premlčacia doba (§ 397 Obch. zák.) teda v prípade zmluvy z 9. 10. 2009 začala plynúť dňom 7. 9. 2011 a uplynula dňom 6. 9. 2015. Právna predchodkyňa žalobcu podala žalobu na súd prvej inštancie až dňa 24. 7. 2017, teda oneskorene - po márnom uplynutí premlčacej doby. V prípade zmluvy z 23. 9. 2009 začala 4 - ročná premlčacia doba plynúť dňa 8. 10. 2009 a uplynula dňom 7. 10. 2013. Teda aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplývajúci z tejto zmluvy je premlčaný. Možno teda uzavrieť, že predmetný nárok je ako celok premlčaný v prípade, ak predmetné úverové zmluvy nemajú spotrebiteľský charakter a ide teda o tzv. absolútny obchod.

9. Odvolací súd mal za to, že je ďalej potrebné vyriešiť otázku premlčania predmetného nároku, ak by sa vychádzalo z toho, že predmetné úverové zmluvy majú spotrebiteľský charakter. V takom prípade by sa premlčanie nároku riadilo Občianskym zákonníkom, pretože úprava premlčania v ňom obsiahnutá je pre spotrebiteľa výhodnejšia. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie sa žalovaného na úkor právnej predchodkyne žalobcu. K tomu treba uviesť, že keďže Občiansky zákonník a ani iný občianskoprávny predpis pojem a podstatu úmyselného konania nevymedzuje, vychádza sa z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v Trestnom zákone. Ten rozlišuje podľa prítomnosti rozumového (intelektuálneho) a vôľového (určovacieho) prvku medzi úmyselným konaním a nedbanlivostným konaním. O priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním sa môže bezdôvodne obohatiť, a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzročený. V oboch prípadoch je teda rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa bezdôvodne obohatil, o tom, že svojím konaním získava (priamy úmysel) alebo môže získať (nepriamy úmysel) bezdôvodné obohatenie. Samotnú tú skutočnosť, že predmetné zmluvy neobsahujú náležitosti požadované spotrebiteľským právom (zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) nemožno bez ďalšieho vyhodnotiť tak, že žalovaný mal pri uzavieraní predmetných zmlúv úmysel sa na úkor právnej predchodkyne žalobcu bezdôvodne obohatiť. Naviac súd prvej inštancie nevysvetlil, aký je vzťah medzi bezdôvodným obohatením, resp. jeho výškou a tým, že predmetné zmluvy neobsahovali údaj o konečnej splatnosti úveru, ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov. Bezpoplatkovosť a bezúročnosť predmetných úverov je zákonným dôsledkom absencie zákonných náležitostí v predmetných zmluvách. Úroky, resp. poplatky dojednané v predmetných zmluvách nie sú dôsledkom „úmyslu“ žalovaného sa na úkor právnej predchodkyne žalobcu bezdôvodne obohatiť, ale sú výsledkom zmluvnej vôle zmluvných strán. Pri nedostatku iných skutkových zistení (úmyselné konanie žalovaného bol povinný preukázať žalobca) treba podľa názoru súdu prvej inštancie akceptovať tvrdenie žalovaného, že s právnou predchodkyňou žalobcu mienil uzavrieť úverové zmluvy v zmysle Obchodného zákonníka.

9.1. Ak predmetné zmluvy majú spotrebiteľský charakter, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčuje v zmysle § 107 Obč. zák. 3 - ročná objektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Obč. zák. začala právnej predchodkyne žalobcu plynúť v prípade zmluvy z 9. 10. 2009 dňa 7. 9. 2011 a uplynula dňom 6. 9. 2014. V prípade zmluvy z 23. 9. 2009 3 - ročná objektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 8. 10. 2009 a uplynula dňom 7. 10. 2012. Právna predchodkyňa žalobcu podala žalobu na súd prvej inštancie až dňa 24. 7. 2017, teda oneskorene - po márnom uplynutí objektívnej premlčacej doby. Ako je to uvedené v predchádzajúcom odseku, 10 - ročná premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 2 druhá časť vety Obč. zák. neprichádza do úvahy. Možno teda zhrnúť, že nárok je premlčaný aj v zmysle Občianskeho zákonníka. Keďže žalovaný sa premlčania dovoľal, nebolo možné žalobcovi premlčaný nárok priznať (§ 388 ods. 1 Obch. zák., resp. § 100 ods. 1 posledná veta Obč. zák.).

10. Z uvedeného vyplývalo, že napadnutý rozsudok nie je vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd dodal, že vo veci nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, pretože odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie s tým, že rozdielne posúdil iba otázku premlčania nároku.

11. Proti predmetnému rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v iný termín než, ktorý bol žalobcovi oznámený ako aj z dôvodu, že napádané rozhodnutie je nepreskúmateľné. Zároveň žalobca podal dovolanie aj z dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky spočívajúcej v tom, či len samotné zaškrtnutie účelu použitia finančných prostriedkov automaticky podriaďuje uzavretú zmluvu pod právny režim obchodného práva ako aj otázky úmyselného bezdôvodného obohatenia v prejednávacom prípade, pričom uvedená právne otázky neboli doposiaľ dovolacím súdom vyriešené.

11.1. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol a namietal, že konajúci odvolací súd porušil žalobcove práva na spravodlivý proces s odôvodnením, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave bol vyhlásený dňa 21.10.2020, pričom pred vyhlásením napadnutého rozsudku bolo žalobcovi doručené oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku v zmysle, ktorého mal byť rozsudok vyhlásený až dňa 21.11.2020, teda až o jeden mesiac neskôr.

12. Poukázal na to, že právo zúčastniť sa pojednávania a vyhlásenia rozsudku je integrálnym právom každého, kto v konaní vystupuje ako strana sporu. Toto právo nemôže byť strane za žiadnych okolností upreté, nakoľko v opačnom prípade dochádza zo strany súdu k porušeniu základných ľudských práv takejto strany. V prejednávacom prípade konajúci odvolací súd žalobcovi oznámil, že k vyhláseniu rozhodnutia dôjde dňa 21.11.2020 o 13.10 hod., pričom celkom nepochopiteľne k jeho vyhláseniu došlo zo strany odvolacieho súdu už o 1 mesiac skôr, a to dňa 21.10.2020 a to bez akéhokoľvek upovedomenia žalobcu o zmene termínu vyhlásenia rozsudku. Takýmto spôsobom zo strany odvolacieho súdu nesporne došlo k porušeniu žalobcovho práva na spravodlivý proces, čo samo o sebe zakladá nezákonnosť napádaného rozhodnutia a potreba jeho zrušenia prevažuje nad princípom zachovania nezmeniteľnosti tohto rozhodnutia.

13. Žalobca ďalej vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia s tým, že ak konajúci súd dospel k záveru, že predmetné úverové zmluvy nie je možné považovať za spotrebiteľské ale za zmluvy uzavreté podľa obchodného práva mal svoj záver bližšie zdôvodniť a uviesť na základe čoho dospel k takémuto záveru, z akých poznatkov pri tomto vychádzal a z akých dôkazov tento záver vyplýva. Vo veci konajúci súd v napádanom rozhodnutí svoje závery o nespotrebitel'skom - obchodnom charaktere úverovej zmluvy žiadnym spôsobom bližšie nezdôvodnil a absolútne nevysvetlil, prečo právnu argumentáciu žalobcu o spotrebiteľskom charaktere ako aj právny názor súdu prvého stupňa nepovažoval za správne. Na základe uvedeného je potrebné dospieť k záveru, že napadnuté rozhodnutie tak rozhodne nespĺňa parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia. Taktiež napadnuté rozhodnutie vykazuje znaky arbitrárnosti aj svojvôle a odôvodnenie tohto rozhodnutia rozhodne nespĺňa parametre zákonného odôvodnenia v zmysle § 220 ods. 2 CSP na základe čoho je potrebné považovať rozhodnutie za nezákonné a nepreskúmateľné.

14. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci žalobca namietal, že sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, pričom nárok odôvodňoval tým, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ktoré je v zmysle zákona č. 28/2001 Z.z. potrebné považovať za bezúročné a bezpoplatkové. Po preskúmaní veci konajúci súd podanej žalobe vyhovel, pričom sa stotožnil s právnym názorom žalobcu. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že podanú žalobu zamietol, pričom sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa podľa ktorých uzavreté úverové zmluvy nie je možné považovať za zmluvy spotrebiteľské, nakoľko tieto majú obsahovať vyhlásenie o použití finančných prostriedkov na výkon zamestnania, na základe čoho má ísť o úverové zmluvy podľa obchodného práva. Zároveň poukázal na to, že ak by aj išlo o zmluvy spotrebiteľské, tieto by bolo potrebné považovať za premlčané, nakoľko len samotná skutočnosť, že tieto neobsahujú obligatórne náležitosti sama o sebe neznamená, že žalovaný mal úmysel sa bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu. Žalobca sa nestotožnil s právnym posúdením veci tak ako ho posúdil odvolací súd, nakoľko vo veci dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu v dôsledku čoho na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval príslušnú právnu normu.

15. Odvolací súd dospel k záveru, že predmetné zmluvy o úvere nie je možné podriaďiť pod právny režim spotrebiteľských zmlúv upravených zákonom č. 40/1964 Zb. a v zákone č. 258/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko tieto je potrebné považovať za tzv. absolútny obchod. Samotná otázka či len samotné zaškrtnutie políčka o použití finančných prostriedkov na výkon zamestnania znamená automaticky aplikáciu noriem obchodného práva v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, na základe čoho tak žalobca vo vzťahu k uvedenému uvádza nasledovné: Žalobca trvá na tom, že tieto vzťahy sú vzťahmi spotrebiteľskými a teda na dané zmluvy sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. a zákona č. 40/1964, t. j. Občianskeho zákonníka. Právne predpisy určené na ochranu spotrebiteľa je nevyhnutné aplikovať vždy vtedy ak ide o zmluvný vzťah uzatvorený medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ak to samotný predpis nevyklučuje. Poukázal na § 2 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, takisto na § 3 ods. 1 a 2 predmetného zákona.

15.1. Podľa názoru žalobcu v prejednávanom prípade nedošlo k uzavretiu zmlúv o úvere ale k uzavretiu zmlúv o pôžičke podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. S poukazom na ustanovenia s poukazom na § 657 Občianskeho zákonníka. V predmetnom prípade ide celkom zrejme o reálne zmluvy, nakoľko pri samotnom podpise došlo k odovzdaniu peňazí - pôžičky. Aj napriek snahe žalovaného účelovo zaradiť tieto vzťahy pod režim Obchodného zákonníka je nevyhnutné tento vzťah posúdiť bez ohľadu na označenie zmlúv podľa ich obsahu a nie podľa formy. Tieto zmluvné vzťahy treba subsumovať pod normy Občianskeho práva. Zo strany žalovaného ide len o obchádzanie zákona, aby sa vyhol posudzovaniu a absencii obligatórnych náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a to vzhľadom na početné chyby v zmluvách, ktoré žalovaný predkladá spotrebiteľom. Je nevyhnutné povedať, že každý odsek predmetných zmlúv je nápadne až krajne nevyvážený, postavený v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Ide jednoznačne o spotrebiteľské vzťahy medzi právnym predchodcom žalobcu ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom, nakoľko právny predchodca žalobcu pri uzatváraní a plnení zmlúv nekonal v rámci predmetu svojej zárobkovej činnosti. Z tohto dôvodu zmluvy o úvere mali obsahovať údaje, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch predpokladá ako obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a ich absenciou sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úverovej zmluvy. Spotrebiteľský charakter uzavretých zmlúv nie je možné vzhľadom na uvedené a početnú judikaturu súdov v skutkovo a právne totožných veciach považovať za sporné. Poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 2.6.2013 vydaným pod sp. zn. II. ÚS 329/2013. Taktiež poukázal aj na judikaturu Súdneho dvora Európskej únie C-76/2010. Takisto poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.4.2015 pod sp. zn. 3 MCdo 14/2014 podľa ktorého sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

16. Poukázal na to, že ide o spotrebiteľské zmluvy, čo možno vyvodíť aj z nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 243/07. Vzhľadom k tomu dlžníkovi je potrebné v predmetných vzťahoch priznať postavenie spotrebiteľa a je potrebné na dané zmluvné vzťahy aj aplikovať osobitnú právnu úpravu a to ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Aplikácia noriem obchodného práva v prejednávanom prípade neprichádza do úvahy.

17. Vo vzťahu k úmyselnému premlčaniu uplatneného nároku uviedol, že je tu potrebné aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia a teda nie trojročnú objektívnu premlčaciu dobu, ale objektívnu premlčaciu dobu desaťročnú. O tom, že žalovaný v čase uzavretia predmetných úverových zmlúv musel vedieť o svojej povinnosti uvádzať v úverových zmluvách tieto obligatórne náležitosti svedčí okrem iného aj to, že v zmysle všeobecnej právnej zásady neznalosť práva neospravedlňuje už dňom publikácie právneho predpisu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky je tento zákon známy každému koho sa týka. Vedomosť žalovaného a povinnosť uvádzať jednotlivé náležitosti úverovej zmluvy navyše umocňuje jej fakt, že ide o subjekt dlhodobo poskytujúci finančné služby spotrebiteľom, ktorého činnosť podlieha najvyšším orgánom dozoru nad finančným trhom, a preto nemožno takéto dlhodobé a opakované konanie žalovaného považovať za nedbanlivostné. Už len na základe uvedeného potom v čase uzatvárania predmetných úverových zmlúv žalovaný musel mať vedomosť o tom, že v jeho zmluvách musia byť uvádzané všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, pričom v opačnom prípade sa na jeho zmluvy bude hľadiť ako na bezúročné a bezpoplatkové, čím môže dôjsť na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu. Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave 9 Co

115/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 11 Co 310/2016, ďalej rozsudok Krajského súdu v Košiciach 11 Co 319/2015, taktiež na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 8 Co 173/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 9 Co 648/2013, 9 Co 158/2015, 6 Co 140/2015.

18. Žalobca upriamil pozornosť aj na tú skutočnosť, že aj v prípade, keď by na prejednávany prípad nebolo možné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ustanovenie § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje v peňažnej pôžičke dohodnúť úroky, avšak aj napriek tomu, že táto výška úrokov nie je priamo zákonom limitovaná nemožno dohodnúť akúkoľvek výšku úrokov. Výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, pričom podľa právnej teórie ako aj praxe pôjde o taký stav v prípade ak dohodnuté úroky presiahnu úrokovú mieru poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia dohody. Odmena na úrovni vyše 90 % ročne je v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

19. Pokiaľ teda pre ustálenie záverov v nepriamom úmysle veriteľa je potrebné skúmať vedomostnú a vôľovú zložku, tu je potrebné si uvedomiť, že žalovaný v zmysle nevyvrátiteľnej domnienky o neznalosti právnych predpisov zo všeobecne známych skutočností musel vedieť, že jeho zmluvy obsahujú vady, avšak vzhľadom na to, že takéto zmluvy aj naďalej uzatváral je zrejmé, že bol uzrozumený s tým, že takýmito zmluvami môže dochádzať na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu. Preto v prejednanom prípade je naplnená tak vôľová ako aj vedomostná zložka a preto je možné dospieť k záveru, že na strane žalovaného je daný úmysel získať bezdôvodné obohatenie a na daný prípad je nutné aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia a desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

20. Žalobca poukazuje na to, že pokiaľ dovolací súd v otázke úmyselného bezdôvodného obohatenia rozhodoval v konaní pod sp. zn. 1 Cdo 238/2017, toto rozhodnutie nemožno na prejednávany prípad aplikovať. Žalobca svoje tvrdenie o úmysle žalovaného získať bezdôvodné obohatenie nezakladá len na takomto tvrdení o dlhodobej podnikateľskej činnosti ale poukazuje i na iné skutočnosti, ktoré tieto závery žalobcu majú podporiť. Navyše poukázal aj na tú skutočnosť, že úmysel konkrétneho subjektu získať bezdôvodné obohatenie treba skúmať so zreteľom na konkrétny prípad, preto ak dovolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 238/2017 dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nemožno aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia neznamená to, že takýto minimálne nepriamy úmysel nemohol byť daný v prejednanej veci. Preto je zrejmé, že právna otázka aplikácie režimu úmyselného bezdôvodného obohatenia na prejednávany prípad nebola doposiaľ odvolacím súdom vyriešená, v dôsledku čoho žalobca podáva toto dovolanie. Vzhľadom na uvedené odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď predmetné úverové zmluvy a zmluvné vzťahy nimi založené nepovažoval za spotrebiteľské, resp. že žalovanému nepričítal ani len nepriamy úmysel získať bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. O uvedených právnych otázkach nebolo doposiaľ zo strany dovolacieho súdu rozhodnuté na základe čoho tak žalobca podal toto dovolanie.

21. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

22. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

23. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v súlade s § 429 ods. 2 písm. a) CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné ale je aj dôvodné.

24. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanovení § 420 a § 421 CSP.

25. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

27. Dovolací súd je dovolacím dôvodom viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

28. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, že tým, že Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací dňa 21.10.2020 vyhlásil rozsudok, ktorý vyhlásil o jeden mesiac skôr ako mu bolo doručené oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, v zmysle ktorého mal byť tento vyhlásený až dňa 21.11.2020, že týmto postupom zo strany odvolacieho súdu nesporne došlo k porušeniu žalobcovho práva na spravodlivý proces, čo samo o sebe zakladá nezákonnosť napádaného rozhodnutia a potrebu jeho zrušenia nad princípom zachovania a nezmeniteľnosti tohto rozhodnutia.

29. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

30. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

31. Je tiež možné konštatovať, že pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, bude nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv bude potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

32. Obsah základného práva na spravodlivý proces je pomerne zložito štruktúrovaný a ako to potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, patrí do neho viacero samostatných subjektívnych práv a princípov, ktoré sú buď konkrétne (verejnosť konania, konanie bez zbytočných prieťahov, právo na nezávislý a nestranný súd), alebo v zásade abstraktné (riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu a ďalšie).

33. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ústavodarca v základnom právnom predpise

Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa Dohovoru (II. ÚS 71/97), a preto nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07, II. ÚS 7/97). Z tohto právneho názoru možno vyvodiť, že právo na spravodlivý proces sa nezaručuje iba čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ale že je implikované aj v siedmom oddiele Druhej hlavy Ústavy SR. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti konštantne zohľadňuje a vychádza z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) aplikovateľnej na prerokúvané veci.

34. Právo na spravodlivý proces sa vymedzuje ako procesné právo. Právo na súdnu ochranu podľa právnych záverov ústavného súdu vyjadrených vo viacerých jeho rozhodnutiach treba vnímať „ako výsledkové“, t. j. právo, ktorému musí zodpovedať proces ako celok, teda nie čiastkové rozhodnutia predchádzajúce konečnému rozhodnutiu (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu.

35. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. V tomto zmysle sa pod postupom súdu myslí nielen činnosť senátu a sudcu (súd v užšom zmysle), ale aj činnosť ktoréhokoľvek článku na súde, napríklad kancelária súdu (súd v širšom slova zmysle), pokiaľ sa jeho vadný postup prejaví v nesprávnom rozhodnutí súdu tak, že súd nesprávny postup vyhodnotí ako porušenie práva na spravodlivý proces. Ak však súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková a kol, nakladateľstvo C.H.BECK, 2016, str. 1373).

36. Podľa § 219 ods. 1 až 4 CSP rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti exekúcie.

(2) Rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení pojednávania, ktoré vyhláseniu predchádzalo. Ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na 30 dní; v takom prípade súd doručí rozsudok prítomným stranám na pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený; neprítomným stranám ho odošle najneskôr do troch dní. Ustanovenia o odročení pojednávania sa v tomto prípade nepoužívajú.

(3) Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami

(4) Len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

37. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

38. Z obsahu predloženého súdneho spisu mal dovolací súd preukázané, že na č. l. 157a spisu sa nachádza oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania v zmysle § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP v právnej veci navrhovateľa : BL PLUS, s.r.o. proti odporcovi : POHOTOVOSTĚ, s.r.o. o zaplatenie 4.306,19 Eur s prísl. Termín verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania v zmysle tohto oznámenia tu bol uvedený na deň 21. novembra 2020 o 13.10 hod., na prízemí v budove Krajského súdu v Bratislave, v miestnosti č. dv. 62. Uvedené oznámenie bolo zo dňa 7.10.2020 s poznámkou, že toto bolo vyvesené na úradnej tabuli dňa 14.10.2020 a zvesené dňa 15.10.2020.

39. Ďalej z obsahu súdneho spisu z č.l. 158, zo zápisnice o vyhlásení rozsudku pred odvolacím súdom bolo zistené, že odvolací súd verejne vyhlásil rozsudok dňa 21.10.2020 so začiatkom o 13.10 hod. a skončením verejného vyhlásenia rozsudku o 13.15 hod.

40. Povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku v mene Slovenskej republiky je bezvýnimočná, verejné vyhlásenie rozsudku súvisí s povinnosťou všeobecného súdu upovedomiť o tom účastníkov konania. Účastník konania má právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku súdu a len on sám môže rozhodnúť, či sa tohto zasadnutia zúčastní alebo nezúčastní (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 70/2010).

41. Pri verejnom vyhlásení rozsudku má len účastník, ktorý bol riadne oboznámený s časom a miestom verejného vyhlásenia možnosť uplatniť svoje procesné práva priznávané mu pri tomto procesnom úkone súdu. Obsahom procesného oprávnenia účastníka pri kontrole súdu vyhlasujúceho rozsudok je predovšetkým jeho oprávnenie preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený. Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je tu právo účastníka oboznámiť sa s tým, v akom zložení súd vyhlásil rozsudok a s akým odôvodnením. Procesný nedostatok súdu pri tomto úkone, v dôsledku ktorého sa poprie samotná podstata verejného vyhlásenia rozsudku možno napraviť len tým, že súd ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, napadnutý rozsudok zruší (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 16/2011).

42. V predmetnej veci podľa názoru dovolacieho súdu došlo k vade konania uvedenej v § 420 písm. f) CSP a to tým, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

43. Verejné vyhlásenie rozsudku nie je len formálny a samoúčelný úkon, jeho podstata má zásadný význam a spája s viacerými procesnoprávnymi dôsledkami. Vyhlásením rozsudku sa konanie nekončí a ešte aj pri verejnom vyhlasovaní majú účastníci konania procesné práva a povinnosti. Ide tu o úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. Z hľadiska vecného ide o to, že pri verejnom vyhlásení rozsudku má účastník, ak boli dodržané podmienky oznámenia vyhlásenia tohto rozsudku, možnosť uplatniť procesné práva smerujúce k ochrane pred tajnou justíciou vymykajúcou kontrole verejnosti a tiež práva zabezpečujúce účastníkovi možnosť kontroly súdu. Obsahom procesného oprávnenia účastníka pri kontrole súdu vyhlasujúceho rozsudku je predovšetkým jeho oprávnenie preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený. Nezanedbateľným je tiež procesné oprávnenie účastníka preveriť, či súd vyhlásil rozsudok na oznámenom mieste a v oznámenom čase z hľadiska miestnej a časovej. Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je aj jeho právo preveriť (zistiť), v akom zložení (hľadisko personálne) súd vyhlásil rozsudok a s akým odôvodnením (hľadisko vecné). Procesný nedostatok odvolacieho súdu vo vzťahu k tomuto úkonu, v dôsledku, ktorého sa poprie samotná podstata verejného vyhlásenia rozsudku (keďže sa neoznámia čas a miesto jeho vyhlásenia), je z procesného hľadiska nenapraviteľný (nedá sa nijako konvalidovať). Nedodržania postupu oznámenia času a miesta vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu znamená z pohľadu spomenutých kontrolných a ochranných oprávnení účastníka toľko, že korekciu porušených procesných práv účastníka možno v dovolacom konaní docieľiť len zrušením takéhoto rozsudku ako rozsudku zaťaženého vadou podľa § 237 písm. f) OSP (rozhodnutie najvyššieho súdu pod sp. zn. 5 Cdo 120/2009).

44. Verejnosť konania patrí k ústavným procesným zárukám práva na súdnu a inú právnu ochranu. Princíp verejnosti však nie je absolútnym, výnimky z toho princípu sa vzťahujú na súdne pojednávanie, nie však na vyhlásenie rozsudku. Povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku je bezvýnimočná. Verejné vyhlásenie rozsudku súvisí s povinnosťou všeobecného súdu upovedomiť o tom účastníkov konania. Účastník konania má právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku súdu a len on sám môže rozhodnúť, či sa tohto zasadnutia zúčastní alebo nezúčastní (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 70/2010).

45. V prejednávanom prípade je z hľadiska porušenia práva na spravodlivý proces potrebné konštatovať,

že žalobca sa nemohol zúčastniť verejného vyhlásenia rozsudku a to konkrétne dňa 21.10.2020, nakoľko zo strany odvolacieho súdu mu bol termín verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania oznámený s iným dátumom a to dňa 21. novembra 2020, dovolací súd konštatuje, že týmto postupom súdu bolo porušené právo na jeho spravodlivý proces.

46. Vzhľadom na uvedené skutočnosti došlo k zrušeniu rozsudku Krajského súdu v Bratislave a to postupom podľa § 449 ods. 1 CSP z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. S poukazom na dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd sa nezaoberal ďalšími dovolacími dôvodmi, čo sa týka nedostatku dôvodov napadnutého rozhodnutia a nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

47. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.